

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden ja toiminnan seuranta 1-2 / 2023

KAKOLK 28.03.2023 § 23

193/02.02.02.01/2023

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan omistajaohjausjaostolle sekä lauta- ja johtokunnille kuukausittain. Ensimmäinen raportti lautakunnille laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuositarkastukset laaditaan maalisi-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosten ennusteen lisäksi myös strategian avainmittareiden sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi-helmikuulta 2023 palvelualueittain:

	2023	2022
Talous- ja hallintopalvelut	12,7 %	24,6 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	-9,0 %	-3,8 %
Koulutuspalvelut	16,0 %	15,3 %
Varhaiskasvatuspalvelut	16,5 %	15,7 %
Yhteensä	13,2 %	13,3 %

Yhteenveto:

Vuosi on käynnistynyt odotetusti talous- ja hallintopalveluissa.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa on ylityspainetta ja paine kohdistuu erityisopetuksen ja erityisesti vammaisten lasten opetuksen henkilöstökuluihin, eli opettajiin ja koulunkäynninohjaajiin. Osa ennakoiduista kuluista kohdistuu kieli- ja kulttuuriryhmien pienluokkaopetusta vaativien oppilaiden kustannuksiin, joita osittain korvataan kaupungille takautuvasti. Ennakoivina toimenpiteinä huomiota kiinnitetään sairauspoissaolo-ohjeistukseen ja syyslukukauden resursoinnin perusteisiin.

Koulutuspalveluissa on ylityspaine, mikä kohdistuu kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen. Tässä vaiheessa se ei aiheuta toimenpiteitä, koska kustannuksia maksetaan takautuvasti. Perusopetuksen osalta odotamme pientä ylitystä ja lukiokoulutuksen osalta vastaavaa alitusta.

Varhaiskasvatuspalveluissa on ylityspaine, joka pääosin kohdistuu päiväkotien henkilöstökuluihin. Erityistä huomiota kiinnitetään nyt henkilöstön sairauspoissaoloihin ja niihin liittyviin järjestelyihin. Lisäksi toimenpiteitä tehdään loma-aikojen varauksiin ja läsnäoloihin liittyen sekä yleisen tuen tehostamiseen. Varhaiskasvatuksen esihenkilöiden talousosaamista lisätään kevään aikana entisestään (seuranta, johtopäätökset ja toimenpiteet).

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Talous- ja hallintopalvelut

Talous- ja hallintopalveluissa toiminnan kehittäminen jatkuu. Kehitystyössä on huomioitu uusien työtilojen vaatimat työtapojen muutokset.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Alkuvuonna sairauspoissaolot ovat vähitellen palautuneet kohti normaalitasoa. Yhteisötaalo Satamalla oli tammikuussa 260 käyntikertaa ja helmikuussa 290. Maahanmuuttajataustaisten käynnit talolla ovat lisääntyneet. Kerhotalo Ruplalla toiminta on aktiivista ja kyselyt vapaista vuoroista ovat lisääntyneet.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joensuun kaupungille 230 097 € suuruisen erityisavustuksen yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamiseksi ja kehittämiseksi vuodelle 2023. Tällä rahoituksella on aloittanut viisi uutta hyvinvointiohjaajaa Joensuun kouluilla.

OKM:n myöntämän varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi saadun erityisavustuksen käyttö on käynnistynyt tammikuussa. Avustusta (709 000 €) käytetään perusopetuksessa kouluikäisten lasten ja nuorten sekä vieraskielisten lasten tukitoimenpiteisiin ja yleiseen tukiopeukseen sekä varhaiskasvatuksessa varhaista tukea tarvitsevien lasten tukitoimenpiteisiin.

Lapsivaikutusten arvioinnille (LAVA) on laadittu ohjeistus ja sähköinen työkalu osana laajempaa ennakkovaikutusten arviointi (EVA) -kokonaisuutta. Ohjeistus ja työkalu on esitelty kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

Vuoden ensimmäinen järjestötapaaminen järjestettiin hybridinä Karsikon koululla/Teamissa. Tapaamisessa oli mukana 57 järjestöjen edustajaa. Tapaamisen ohjelmassa oli esittelyä varautumisesta, ehkäisevästä päihdetyöstä sekä uuden Lähellä.fi-järjestöportaalin esittely. Lisäksi tapaamisessa keskusteltiin Joensuun kaupungin ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen avustusuudistuksesta.

Jokaisessa pitäjässä järjestettiin tammi-helmikuussa asukasillat, joissa keskusteltiin kunkin pitäjän ajankohtaisista asioista sekä kaupungin avustuksista järjestöjen toimintaan.

Uusi nuorisovaltuusto järjestäytyi. Ensimmäisen toimintakeväänsä tärkeimmät akendat ovat nuorten mielenterveys- ja yhdenvertaisuusasiat, vaalitenti ja kevään huipentava tapahtuma.

Nuorisokeskus Whisper avasi ovensa kauppakeskus Isoon Myyhyn 30.1. Etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön yhteinen Wintti avasi ovensa tammikuun alussa Whisperin yläkertaan.

Koulunuorisotyön hankkeessa aloitti kaksi työntekijää; toinen Nepenmäellä ja toinen Sirkkalassa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä kouluyhteisöön. Koulunuorisotyöntekijöiden työtehtäviin kuuluu mm yhteisöllisyyden edistäminen, kouluviihtyvyyden parantaminen, kiusaamisen ennaltaehkäiseminen ja nuorten osallisuuden vahvistaminen. Pielisjoen koulussa työskentelevä tekee lisäksi työtä tulevan suorkoulun oppilaiden kanssa jo nykyisissä oppilaitoksissaan.

Reijolassa osallistuvan budjetoinnin rahalla on mahdollistettu nuorisotilan aukiolo perjantaisin ja lauantaisin. Kokeilun myötä nuorisotilan aukioloa on jatkettu klo 22 sijaan klo 02 saakka.

Koulutuspalvelut

Helmikuun alussa päättyi oppilaaksiotto lukuvuodelle 2023–2024. Tämän jälkeen sovittiin rehtoreiden kanssa koulujen ensi lukuvuoden opetusresurssit sekä ohjeistettiin henkilöstön sisäiset siirrot ja uusien opettajien rekrytointi.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat palautumassa normaalitasolle.

Ukrainan sodan takia valmistavan opetuksen (VALO) oppilasmäärä kasvoi edelleen tammi-helmikuussa. Uusi Lyseon peruskoulun alainen yläkoululaisten ryhmä perustettiin entiseen Lyseon lukion rakennukseen ja alakoululaisten ryhmä Karsikon kouluun. Ennakoimme oppilasmäärän kasvua myös loppukeväälle. Tämän takia etsimme jatkuvasti uusia toimintaan soveltuvia opetustiloja kouluilta.

Pielisjoen koulun II-vaiheen muutostyöt etenevät suunnitellusti. Tilat valmistuvat 30.6.2023 mennessä, minkä jälkeen tilat kalustetaan ja varustetaan syyslukukauden alkuun mennessä.

Sirkkalan liikkumiskeskus valmistuu Pielisjoen koulun yhteyteen 31.8.2023 mennessä. Tiloissa on Pielisjoen koulun liikunnan ja musiikin opetuksen tilat. Syyslukukauden alku vaatii lyhytkestoisia poikkeusjärjestelyitä ennen kuin opetus voidaan aloittaa liikkumiskeskuksen tiloissa.

Enon uuden koulun rakentaminen aloitetaan kevätlukukauden 2023 päätyttyä. Vanhan lukiorakennuksen muutostyöt alkavat 1.1.2024. Kevätlukukauden 2024 opetus saadaan järjestettyä pihapiirin tiloissa.

Hammaslahden kouluhanke etenee suunnitellusti. Rakennuslupa haetaan kevään 2023 aikana ja urakkalaskenta käynnistyy elokuussa 2023. Rakentaminen aloitetaan vuoden 2023 lopussa.

Vanha Lyseon lukion rakennus on myynnissä, joten tiloissa järjestetylle Aikuisten perusopetukselle ja TUVA:lle vuokrataan tilat Tiedepuistolta 1.8.2023 alkaen. Vanhalle lyseon lukiolle jää tämän jälkeen tarvittaessa vain yksittäisiä VALO-ryhmiä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Tammikuussa Joensuun kaupungin päiväkodit aloittivat yhteistyön Karvin eli Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kanssa Valssi-pilotissa. Valssi on varhaiskasvatuksen valtakunnallinen laadunarviointijärjestelmä, joka otetaan käyttöön kaikissa Suomen kunnissa 1.8.2023 alkaen. Joensuun kaupungin varhaiskasvatus valittiin mukaan Valssin pilottiin, jossa testataan muutamien kuntien kanssa kyseisen laadunarviointijärjestelmän toimivuutta. Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointikohteena kevään toimintakauden aikana on leikki. Pilottia vie eteenpäin varhaiskasvatuksen laatuohjaaja.

Tammi- ja helmikuu sisälsivät useita koulutuksia varhaiskasvatuspalveluiden työntekijöille. Työkaluja kehontunnekasvatukseen ja turvataitoihin -hanke järjesti tammikuussa kaksi teams-koulutusta, jotka olivat kuusituntinen Kuusi askelta turvaan (17.1.2023) ja se oli tarkoitettu kaikille vaka-opettajille, vaka-lastenhoitajille sekä vaka-avustajille (mukana kahdeksan päiväkotia) sekä nelituntinen Kuusi askelta turvaan (19.1.2023), joka oli tarkoitettu kaikille esihenkilöille ja vaka-erityisopettajille. Vaka-lastenhoitajille ja vaka-avustajille järjestettiin lähikoulutus Ulospäin oireilevan lapsen kohtaaminen ja tuki arjessa 1.2.2023, jossa harjoiteltiin aggressiivisen lapsen kohtaamista ja rauhoittamista varhaiskasvatuksessa. Koulutus ostettiin Oppimis- ja ohjauskeskus Valterista.

Esihenkilöiden omasta Valmentava johtaminen-koulutussarjasta oli viimeinen eli 3. osio 21.3.2023, jossa käsiteltiin tunnejohtamista. Myös viimeinen eli kolmas osio pidettiin POMPedaSens-koulutuksista 22.-24.2.2023. POMPedaSens-koulutuksia piti olla aluksi neljä, mutta yksi koulutuskerta peruttiin Itä-Suomen yliopiston pyynnöstä. Kyseinen samansisältöinen koulutus pidettiin kolmena peräkkäisenä iltapäivänä ja jokaiseen iltapäivään otti osaa noin 80 vakan työntekijää eli yhteensä 240 työntekijää 16 päiväkodista (Lippulaiva-päiväkodit). Pieni oppiva mieli (POM) ja pedagoginen sensitiivisyys (PedaSens) on ajattelutapa, jota Joensuun kaupungin varhaiskasvatus on sitoutunut edistämään.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa oleville lapsille järjestettiin laaja laatukysely ensimmäistä kertaa 16-29.1.2023. Kyselyyn osallistui 220 lasta (eniten 5-vuotiaita). Kyselyn kautta lapset saivat sanoa mielipiteensä päiväkodista tai perhepäivähoidosta. Kyselyssä huoltajia pyydettiin toimimaan lapsensa haastattelijoina. Lasten laatukysely antoi tietoa siitä, mikä Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa on lasten mielestä hyvin ja sitä on ylläpidettävä sekä siitä, mihin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja parannettava. Tulosten mukaan lapset pitivät erityisesti ulkoilusta, leikkimisestä ja jumpparadoista. Odottaminen oli lapsista ikävää ja se, jos ei saanut tai pystynyt tekemään asioita rauhassa. Kiire tuli myös lasten vastauksista esille. Lasten antamista vastauksista tehdystä yhteenvedosta nostetaan yksi asia varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteeksi ensi toimintavuodelle eli 2023–2024.

Varhaiskasvatuksen esihenkilöt pohtivat tammi-helmikuun aikana erityisesti varhaiskasvatuksen taloutta. Varhaiskasvatukseen perustettiin tammikuussa ”talousnyrkki”, joka nosti esiin varhaiskasvatuksen suurimmat taloudelliset haasteet: henkilöstökulut, sairauspoissaolot, tukea tarvitsevien lasten suuri määrä ja erityisesti määrän kasvu sekä siihen liittyvä rakenteellinen tuki ja päivystykset. Tämän jälkeen näihin taloudellisiin haasteisiin etsittiin ratkaisuja yhdessä kaikkien esihenkilöiden kanssa talouden lähi-iltakoulussa 13.2.2023. Ratkaisuiksi nousivat: yksikön sisäiset järjestelyt ennen ulkopuolisen sijaisen palkkaamista, sijaisen palkkaaminen vain ajalle, jolle on todellinen tarve (4–6 h), yleisen tuen tehostaminen, päivystyksiin a- ja b-suunnitelmien laatiminen sekä päivystyksiin liittyvien kustannusten julkistaminen ja sairauspoissaolokäytänteiden selkiyttäminen.

Esihenkilöillä on mahdollisuus seurata yksiköidensä henkilöstökuluja ja sairauspoissaoloja kuukausittain myös teamsiin laaditun seurantataulukon avulla. Isona tavoitteena on, että varhaiskasvatus ei ylitä vuoden 2023 talousarviota. Varhaiskasvatuksen tammikuun toimintakulut olivat 6,2 % (saisi olla 8 %) ja henkilöstökulut 7,6 % (saisi olla noin 7,7 %). Helmikuun toimintakulut olivat 16,5 (saisi olla 16 %) ja henkilöstökulut 16,0 % (saisi olla 15,5 %). Varhaiskasvatuspalveluissa on reagoitava nyt heti ylityksiin ja jarrutettava menoja.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

merkitä tiedokseen talouden ja toiminnan seurantaraportin ajalta 1.1 – 28.2.2023

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.